

УДК 621.723

АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ І НЕДОЛІКІВ ІСНУЮЧИХ МЕТОДІВ ЗМІЦНЕННЯ РІЗЬБИ

Рибалко І.М. д.т.н., доцент, Тіхонов О.В. к.т.н., доцент, Діордійчук В.В.

Державний біотехнологічний університет

Розглянуто переваги та недоліки методів зміцнення різьби НКТ. Технологія фінішного плазмового зміцнення може бути використана для нанесення зміцнюючого покриття на різьбову частину труб і муфт НКТ.

Кожна технологія нанесення покриттів має свої переваги та недоліки, що визначають їх сферу застосування. Так, технології газотермічного напилення мають певний ряд недоліків, які характерні практично для всіх методів нанесення покриттів і не дозволяють застосовувати дані технології нанесення покриттів на трубні різьби [1, 2]. До них відносяться:

- неможливість отримувати якісне покриття завтовшки менше 50 мкм;
- висока нерівномірність товщини покриття (якщо вона <50 мкм), що перевищує ± 20 мкм;
- низька адгезійна міцність покриття, що наноситься (менше 80 МПа), що не гарантує його надійність, особливо при роботі у важких умовах експлуатації.

Аналіз зазначених технологій нанесення газотермічного методу показав, жодна з них не задовольняє всьому комплексу вимог, що висуваються до покриття, які наносяться на різьбу НКТ: за товщиною, допусками ущільнюваності, корозійної стійкості, антифрикційності шорсткості поверхні ($R_z \geq 20$ мкм) [1, 2].

Технологія лазерного нанесення покриття не дозволяє наносити його на гострі кромки, а отже, не може бути використане для зміцнення різьби, так як не зможе забезпечувати необхідний рівень зносостійкості покриття на витках різьби.

Сьогодні покриття, що наноситься на різьбу НКТ, має бути [1, 2]:

- зносостійким, що володіє властивостями твердого мастила: бути ущільнювальним, протизадирним, антифрикційним;
- захищати різьбу від корозії в агресивних нафтопромислових середовищах, що містять сірководень та вуглекислий газ;
- міцне зчеплення із основою;
- бути суцільним та рівномірним з товщиною покриття 30-40 мкм та шорсткістю $R_z < 20$ мкм.

Вимога до зносостійкості та ущільнюваності покриття досить суперечливі. Так, зносостійкість передбачає високу твердість, а ущільнюваність висуває вимогу високої пластичності покриття, що наноситься. Нанесення високоякісного покриття з такими властивостями і завтовшки кілька десятків мікрон є важким технологічним завданням [1, 2].

Серед методів нанесення покриттів найбільш оптимальними є низькотемпературні процеси (нагрів деталей при нанесенні не перевищує 250°C),

що забезпечують мінімальний термічний вплив на матеріал основи.

Цим вимогам із максимальною ефективністю відповідає технологія фінішне плазмове зміцнення. Фінішне плазмове зміцнення – процес безкамерного хімічного осадження тонкоплівкових покриттів при атмосферному тиску із застосуванням рідких елементоорганічних сполук і газових середовищ з одночасною активацією поверхні електродуговою плазмою [3, 4].

Технологія фінішного плазмowego зміцнення може бути використана для нанесення зміцнюючого покриття на різьбову частину труб і муфт НКТ.

Список використаних джерел:

1. Проскуркин Е.В. Защитные покрытия – качество и долговечность труб/ Е.В. Проскуркин // Национальная металлургия. – 2003. – № 5. – с. 68-78.

2. Скобло Т.С. Напряжения и деградация структуры, формируемые в насосно-компрессорных трубах при эксплуатации: монография. / Т.С. Скобло, А.И. Сидашенко, И.Н. Рыбалко – Харьков: ООО «ПромАрт», 2018. – 152с.

3. Тополянский П.А. Прогрессивные технологии нанесения покрытий – наплавка, напыление, осаждение/ П.А. Тополянский, А.П. Тополянский // Ритм. – 2011 – №1. – 8 с.

4. Тополянский П.А. Исследование нанесения тонкопленочных покрытий при атмосферном давлении / П.А. Тополянский // Инструмент и технологии. – 2007. – 12 с.

УДК: 621.791

АНАЛІЗ СПОСОБІВ ЕЛЕКТРОКОНТАКТНОГО ПРИВАРЮВАННЯ

Автухов А.К. д.т.н., доц., Бейник Д.В.

Державний біотехнологічний університет

Наведено інформацію щодо переваг електроконтактного способу відновленні зношеного шару деталей у порівнянні з іншими методами.

Електроконтактні способи приварювання порівняно з іншими методами відновлення мають цілу низку переваг. До таких переваг можна віднести: несуттєве нагрівання основного металу деталі; формування тонких та рівних шарів металопокриття та мінімальні припуски на подальшу механічну обробку наплавлених поверхонь; практично повна відсутність вигоряння легуючих елементів; відсутність світлового випромінювання та низьке газовиділення, універсальність способів та можливість застосування присадних матеріалів у різних формах (сталеві стрічки, дроти та металеві порошки); простота технологічного процесу; висока якість відновлених деталей, що пояснюється термомеханічною дією на присадний метал з боку інструменту - роликowego електрода; висока продуктивність процесу.

Способи електроконтактного приварювання присадних матеріалів відрізняються між собою конструкціями та розташуванням роликowych електродів, методами подачі присадного матеріалу, методами формування